

CUPRINS

Studiu introductiv	5
I. Tradiția ortodoxă și captivitatea ei	45
Elementele Tradiției ortodoxe	47
Tradiția ortodoxă înainte de Căderea Constantinopolului	56
Tradiția ortodoxă după Căderea Constantinopolului	64
Romanides și pseudomorfozele din Grecia modernă	73
II. O dezbatere despre Dumnezeu	81
Dumnezeu ca <i>act pur</i>	86
Energie versus ființă	105
Dumnezeu ca intelect	114
<i>Analogiae entis et fidei</i>	118
III. Antropologia teocentrică	127
Trup, suflet, duh	129
Adam	139
Dreptate și îndreptare	151
Noul Adam	155
Trupul lui Hristos	162
IV. Unitatea Vechiului și a Noului Testament	171
Revelație, Scriptură, exegeză	174
Domnul Slavei	182
Îndumnezeirea în Vechiul Testament	187

Îndumnezeirea în Noul Testament	192
Sucesiunea în Biserica post-apostolică	208
V. Ortodoxia romeică	215
Sinoadele locale și ecumenice	220
Ambrozie și Augustin	227
Tradiția franco-latină	238
Controversele palamite	255
Cea de-a Treia Romă	266
VI. Înspre viitor	273
Ecumenismul	273
(a) <i>Catholicismul</i>	277
(b) <i>Protestantismul</i>	281
(c) <i>Ortodocșii vechi-orientali (necalcedonieni)</i>	285
Drepturile omului	295
Știința	301
VII. Romanides și teologia ortodoxă contemporană	309
Teologia persoanei	313
Eclesiologia euharistică	318
<i>Simul Theologia Crucis et Theologia Glorïae</i>	325
VIII. Bibliografie a lucrărilor părintelui Ioannis Sava Romanides	329
Cărți	329
Articole	330

O contribuție decisivă la renașterea neopatristică a teologiei grecești din secolul al XX-lea a avut teologul grec, cu studii în Statele Unite ale Americii, Ioannis Romanides, cel mai înzestrat elev al părintelui George Florovsky, care a receptat în mod exemplar mesajul acestuia de reîntoarcere a teologiei academice și a spiritualității creștine la izvoarele lor patristice. Începând cu excepționala, dar și mult controversata sa teză de doctorat, *Τό Προπατορικόν Ἀμάρτημα* (*Păcatul strămoșesc*, susținută la Atena în anul 1957) – în care a abandonat viziunea scolastică juridică cu privire la păcatul strămoșesc și a evidențiat dimensiunea ontologică a păcatului – opera părintelui Ioannis Romanides a avut un rol crucial în reorientarea spre experiență și rearticularea dogmatică și mistică a reflecției teologice grecești din a doua jumătate a secolului al XX-lea, pornind de la recuperarea în câmpul teologiei academice a viziunii marilor teologi și mistici filocalici ai Bisericii, în mod special a extraordinarei sinteze dogmatico-isihaste a Sfântului Grigorie Palama. Aflându-se în primul val al reînnoirii în duh patristic, filocalic și isihast a teologiei ortodoxe din secolul al XX-lea, Ioannis Romanides a întâmpinat o puternică rezistență din partea mediilor academice și pietiste. În același timp, prin teologia sa deopotrivă tradițională și înnoitoare, dogmatică și empirică, mărturisitoare și terapeutică, a exercitat o influență majoră asupra multor teologi din generația sa și din cele următoare, până în zilele noastre. Unii teologi au considerat că personalitatea și opera sa sunt atât de însemnate și valoroase, încât se poate vorbi de „o epocă înainte de el și una după el” în teologia grecească a secolului al XX-lea.

Pr. Grigore Dinu Moș

